

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE
DE RAAD

ZITTING 2022-2023

4 OKTOBER 2022

REGLEMENT VAN ORDE

**Voorstel tot wijziging van artikelen 44 en 45 van het Reglement van Orde van de Raad
van de Vlaamse Gemeenschapscommissie**

– van de heer Mathias VANDEN BORRE, mevrouw Cieltje VAN ACHTER,
de heer Gilles VERSTRAETEN, mevrouw Bianca DEBAETS
en de heer Pepijn KENNIS –

SAMENVATTEND VERSLAG

namens de Commissie voor het Reglement
uitgebracht door mevrouw Els ROCHETTE

Hebben aan de werkzaamheden deelgenomen:

Mevrouw Soetkin Hoessen, voorzitter, de heer Jan Busselen, mevrouw Bianca Debaets, mevrouw Carla Dejonghe, mevrouw Els Rochette, mevrouw Lotte Stoops, de heer Mathias Vanden Borre, de heer Guy Vanhengel, de heer Arnaud Verstraete, de heer Gilles Verstraeten
Verontschuldigd: de heer Fouad Ahidar, de heer Pepijn Kennis, de heer Dominiek Lootens-Stael, mevrouw Cieltje Van Achter, mevrouw Khadija Zamouri

1745

Zie Stuk 3D (2021-2022) – Nr. 1: voorstel

Dames en heren,

De Commissie voor het Reglement besprak in haar vergadering van dinsdag 4 oktober 2022 het Voorstel tot wijziging van artikelen 44 en 45 van het Reglement van Orde van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (Stuk 3D (2021-2022) Nr.1).

Mevrouw Els Rochette wordt aangeduid als verslaggever.

1. Toelichting

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA) licht het voorstel tot reglementswijziging toe. Concreet wordt het met dit voorstel mogelijk om voorstellen van verordening en voorstellen van resolutie die niet in de commissie worden aangenomen, alsnog te laten bespreken en stemmen in de plenaire vergadering. Momenteel laat het Reglement van Orde van de Raad dat niet toe. Dat is jammer omdat er al niet zo veel voorstellen van verordening of voorstellen van resolutie worden ingediend, maar als dat wel gebeurt, stranden ze meestal in de commissie. Een bijkomende reden is dat in de commissie vier van de acht fracties geen stemrecht hebben. Het commissielid meent dat de meerderheidspartijen de mond vol hebben van transparantie en burgerparticipatie, terwijl voorstellen al te vaak uit die hoek moeten komen. Voorstellen vanuit de oppositie worden regelmatig vakkundig afgeblokt.

Het is in het kader van meer democratie dat dit voorstel vandaag voorligt, voegt **mevrouw Bianca Debaets (cd&v)** toe. Het commissielid verwijst hiervoor ook naar de discussienota van collega Hilde Sabbe, om tot een scherper parlementair debat te komen. Bovendien is dit een onderdeel van de werking in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement.

2. Bespreking

De heer Arnaud Verstraete (Groen) dankt de indieners voor het voorstel, doch geeft meteen aan dat de Groen-fractie er geen voorstander van is. Het commissielid is er niet van overtuigd dat de reglementswijziging een meerwaarde zou betekenen voor de werking van de Raad. Het voorstel is verrassend gelet op de efficiënte werking eigen aan de Raad en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Het kan niet de bedoeling zijn om deze te verzwakken. Het is volgens de spreker essentieel in de Raad en in de politiek dat meningsverschillen aan bod kunnen komen, dat deze geuit, gehoord en herbekeken kunnen worden. Dit is vandaag allemaal mogelijk. Ieder raadslid heeft immers het recht om deel te nemen aan de commissievergaderingen en om zich uit te spreken. Deze vergaderingen zijn tevens toegankelijk voor het publiek. Dit is de democratische dialoog in werking. Brusselaars hebben geen boodschap aan een exacte herhaling van die dialoog in de plenaire zitting, indien de conclusie is dat het voorstel verworpen is. Hiervan getuigen de herhalingen die plaatsvinden in de plenaire vergadering van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement. Verder heeft dit niets met burgerparticipatie te maken, wat iets helemaal anders is. Bovendien merkt de spreker op dat veel van de kleine fracties vaak niet aanwezig zijn in de commissievergaderingen. Met dit voorstel zou het nog minder interessant worden om naar de commissies te komen. Dat zou niet goed zijn, aangezien er in de commissies normaliter diepgaander op voorstellen wordt ingegaan. Als laatste element voegt de heer Arnaud Verstraete toe dat op vlak van overheidsbeslag het voorliggende voorstel een nadeel met zich meebrengt. Een plenaire vergadering brengt immers kosten met zich mee.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-Vooruit) sluit aan bij wat collega Arnaud Verstraete heeft gezegd. De one.brussels-Vooruit-fractie is het voorstel eveneens niet genegen en zal het bijgevolg niet steunen. Een van de argumenten is terug te vinden in de discussienota die door mevrouw Hilde Sabbe werd ingediend. De bedoeling van die tekst is om binnen de Raad nog efficiënter tewerk te gaan, dat de plenaire vergaderingen niet ellenlang zouden duren en dat herhalingen worden vermeden. Commissiewerk is serieus werk, waarbij de leden inhoudelijke en technische debatten houden. De verslagen zijn openbaar en de debatten kunnen gevolgd worden. Op gebied van transparantie is er dus zeker geen probleem en ook op vlak van democratie is dat het geval. In plaats van een debat louter te herhalen, lijkt het voor het commissielid interessanter om zich op het terrein, tussen de mensen te begeven en te luisteren naar wat hen bezighoudt.

Het voorliggende voorstel zal wel worden gesteund door **de heer Jan Busselen (PVDA)**, die het als een stap in de goede richting beschouwt. Met dit voorstel wordt immers aan alle raadsleden de mogelijkheid gegeven om te stemmen over ingediende voorstellen. Hij herinnert zich het door hem ingediende voorstel van resolutie betreffende de toegang tot gratis hygiënische bescherming, waarbij nagenoeg alle partijen voor meer hygiënische bescherming in alle scholen waren, maar het werd weggestemd en de spreker kon bovendien niet eens voor zijn eigen voorstel stemmen. De mensen begrijpen niet dat een volksvertegenwoordiger niet voor een eigen voorstel kan stemmen en de spreker kan ook niet begrijpen dat de meerderheidspartijen zich tegen dit voorstel zullen kanten. De economische afweging tegenover de democratische, waarbij misschien een uur langer zou vergaderd worden, vindt de heer Jan Busselen een zwak argument, vooral gelet op de vergoeding die parlementsleden ontvangen.

Mevrouw Carla Dejonghe (Open Vld) denkt dat zeggen dat de Raad niet transparant zou zijn als verworpen voorstellen niet opnieuw zouden behandeld worden in de plenaire vergaderingen, een beetje kort door de bocht is. Als men het heeft over gebrek aan democratie, dan zou er aan het volledige systeem moeten gesleuteld worden. Er bestaat nu immers het systeem D'Hondt. Iedereen kan naar de commissies komen en er een woordje zeggen. Het commissielid pleit ervoor dat er vanuit het Uitgebreid Bureau meer naar de commissies zou worden doorverwezen.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA) heeft een aantal opmerkelijke zaken gehoord. De meerderheidspartijen benaderen steevast het parlementair werk dat binnen de Raad verricht wordt op een nogal denigrerende manier. De insteek van enkele meerderheidspartijen is om op een nieuwe manier aan politiek te doen, maar als het erop aankomt, is het de meest bekrompen visie op politiek die de spreker hoort, met name het hanteren van een strikte meerderheidsdiscipline. Er wordt aan de oppositie geen ruimte gegeven om constructieve voorstellen te doen of nieuwe ideeën aan te brengen. De raadsleden krijgen een mandaat, het voorrecht om in de Raad te zetelen. Het commissielid wijst erop dat de raadsleden niet per uur betaald worden, maar wel om hun werk te doen, ongeacht de tijd dat dit in beslag neemt.

Ten slotte, komt de spreker terug op het voorstel van resolutie betreffende het verhelpen aan de aanhoudende taaldiscriminatie in de benoemingen bij gemeenten en OCMW's in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, dat door N-VA werd ingediend, en de aanleiding was om het Reglement van Orde te willen herzien. Hoe het debat toen is verlopen, is betreurenswaardig. De indiening van dit voorstel verliep nogal chaotisch; bij de bespreking was er amper iemand aanwezig. De voorzitter stelde toen dat het debat "*in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement moest gevoerd worden en niet in de Raad*". In het verleden werd het

Reglement van Orde door zowel meerderheid als oppositie al op een constructieve manier gewijzigd. Het feit dat dit nu niet mogelijk is, valt te betreuren. N-VA kan zich niet vinden in de aangebrachte argumenten.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v) attendeert op de debatten die plaatsvinden in de andere assemblees, zoals het Vlaams Parlement of de Kamer van Volksvertegenwoordigers, maar ook deze in het Verenigd Koninkrijk, die soms tot middernacht kunnen duren. In elk geval denken sommige collega-parlementsleden dat parlementair werk zich op sociale media afspeelt. Het argument dat er door deze reglementswijziging een paar uur langer zou moeten gewerkt worden, raakt kant noch wal. Een tweede argument, namelijk dat het voor eenpersoonsfracties niet mogelijk is om overal te zijn, dat is in de feiten ook zo. Dat is net een van de redenen om dit wel naar de plenaire vergadering te brengen. Grote politieke families kunnen de werkzaamheden makkelijker verdelen, maar zelfs voor fracties die bestaan uit drie of vier verkozenen is het al niet mogelijk om naar alle vergaderingen te gaan. Hoe zou een eenpersoonsfractie dat dan moeten doen? Er zijn maar liefst vier eenpersoonsfracties in de Raad. Het commissielid neemt er akte van dat de meerderheidspartijen het parlementair debat niet *au sérieux* nemen, want er is geen andere verklaring voor om dit voorstel niet te steunen.

De heer Arnaud Verstraete (Groen) begrijpt dat de indieners teleurgesteld zijn dat hun voorstel niet wordt gesteund, maar vindt het oneerlijk dat de realiteit anders wordt voorgesteld. In alle Belgische parlementen worden commissievergaderingen georganiseerd met een beperkte vertegenwoordiging. Dit gebeurt volgens een bepaald stamien, meestal via het systeem D'Hondt. Om dit te veranderen is een ander voorstel nodig. De heer Jan Busselen klaagt dit aan en doet alsof hij helemaal geen stemrecht heeft in de Raad.

Daarnaast komt het commissielid terug op het voorstel van resolutie waar de heer Jan Busselen naar verwees. Het is zo dat het commissielid zelf over menstruatiearmoede een vraag heeft gesteld in de plenaire vergadering. Daarna, tijdens de begrotingsbesprekingen, is de spreker hierop teruggekomen en vervolgens werd hiervoor budget vrijgemaakt door het College. Het voorstel van resolutie dat de heer Jan Busselen pas later indiende, was hierdoor zonder voorwerp geworden. Dat is de reden waarom het desbetreffende voorstel in commissie werd verworpen.

De heer Arnaud Verstraete weerlegt dat dit voorstel tot reglementswijziging niet wordt gesteund omwille van een kostenbesparing. De spreker verduidelijkt dat een politiek debat kan plaatsvinden en dat alle burgers zich kunnen vertegenwoordigd voelen tijdens een commissievergadering. Alle volksvertegenwoordigers hebben spreekrecht. De Brusselaars zitten echter niet te wachten op het telkens opnieuw horen van hetzelfde debat. De raadsleden bewijzen hen daarmee geen dienst.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA) meent dat de democratie haar tijd moet krijgen. Als het de burgers interesseert om een debat twee keer te horen, laat het hen dan twee keer horen. Indien ze niet geïnteresseerd zijn, dan kijken of luisteren ze niet. Procedures hebben hun redenen, maar als discussies even wat meer tijd in beslag nemen, tot daaraan toe. Er zal niemand van doodgaan. Het schept ook meer mogelijkheden. De Raad telt momenteel heel veel fracties, als kleine instelling, wat een uniciteit is. Door dit voorstel kunnen zij ook hun stem uitbrengen in plenaire vergadering.

Het commissielid geeft verder aan dat het nogal wieses is dat kleine fracties niet vaak aanwezig zijn in commissies. Ze zijn geen lid van die vergaderingen, terwijl ze dat wel zijn

van de plenaire vergadering. Vervolgens verwijst de spreker naar een ander voorbeeld dat vele partijen na aan het hart ligt, waarop hij dezelfde logica van de gegeven argumentatie wenst toe te passen: het debat over het onverdoofd slachten. Het voorstel van ordonnantie werd in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement verworpen in commissie. Bij het toepassen van dezelfde logica had dit voorstel nooit besproken geweest in plenaire vergadering. Er stonden veel camera's in het parlement die dag; een dag waarop het parlement zijn volledige democratische rol heeft kunnen spelen. Eigenlijk komt het erop neer dat als de participatie al op voorhand heeft beslist, dan hoeft het niet meer in de plenaire vergadering te komen om “*het volledige circus opnieuw te doen*”. Dat vindt het commissielid geen fraai beeld van de democratie of parlementaire vertegenwoordiging.

De heer Jan Busselen (PVDA) vult aan dat het gaat over het kunnen stemmen van kleine partijen in de plenaire vergaderingen over voorstellen van resolutie en voorstellen van verordening. Het betreft uiteindelijk de helft van de fracties.

De heer Arnaud Verstraete (Groen) stelt nog dat indien het inderdaad zo zou zijn dat de meerderheid binnen de Raad op een zeker ogenblik zodanig verdeeld zou zijn over een bepaald onderwerp, het steeds mogelijk is om in het Uitgebreid Bureau te beslissen dit onderwerp alsnog te behandelen in de plenaire vergadering.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA) herinnert dat N-VA het voorstel van resolutie betreffende het verhelpen aan de aanhoudende taaldiscriminatie in de benoemingen bij gemeenten en OCMW's in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad op het Uitgebreid Bureau heeft gebracht. Iedereen heeft toen verklaard dat de taalwetgeving belangrijk is. Maar in de praktijk er iets aan doen, dat is een brug te ver. Zelfs het debat erover voeren, werd afgeblokt.

Ieder debat, zoals wordt aangetoond in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement, wordt niet overgedaan in de plenaire vergadering, stelt **de heer Jan Busselen (PVDA)** vast. Vaak wordt er verwezen naar het schriftelijk verslag.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA) merkt op dat de meerderheidspartijen voorrang geven aan de participatie op de democratie. Het hangt af van de personen die deel uitmaken van het Uitgebreid Bureau of iets al dan niet geagendeerd wordt op de plenaire vergadering, terwijl het automatisch agenderen van in commissie verworpen voorstellen de gelegenheid zou geven aan alle fracties en alle raadsleden om zich uit te spreken, zonder afhankelijk te zijn van eender wie anders.

3. Stemmingen

Met een meerderheid van 6 stemmen tegen 4 wordt het voorstel tot wijziging van artikelen 44 en 45 van het Reglement van Orde niet aangenomen.

Hebben ja gestemd: Jan Busselen, Bianca Debaets, Mathias Vanden Borre, Gilles Verstraeten
Hebben neen gestemd: Carla Dejonghe, Soetkin Hoessen, Els Rochette, Lotte Stoops, Guy Vanhengel, Arnaud Verstraete

De verslaggever,
Els ROCHETTE

De voorzitter,
Soetkin HOESSEN